

”Ni är inte välkomna i vårt fina Malmö”

Premisser för samhällsgemenskap i kamp mot organiserad brottslighet

”You are not welcome in our lovely Malmö”: Conditions for belonging in mobilization against organized crime

Several murders occurred in the Swedish city of Malmö between 2011 and 2012. Against this backdrop, the municipality and the police initiate a public campaign. The aim is to mobilize the city’s population against organized crime. In this study the ideology of the initiative is analysed. It is argued that the representation of organized crime as nurtured by the black economy can be read as an example of neoliberal revanchist city agenda, albeit an ambivalent one. The role of groups working in the low-price sphere of the economy becomes that of a threatening projection, while a consumption ideology regulates the boundaries of belonging.

Keywords: belonging, black economy, crime prevention, organized crime, revanchist city

I MALMÖ, SVERIGES tredje största stad med drygt 300 000 invånare, begås mellan 2011 och 2012 ett flertal mord. Den relativt korta tidsrymden mellan morderna – men även deras avrättningsliknande karaktär, och kopplingen till den organiserade brottsligheten – leder till att händelserna får betydande uppmärksamhet. Förutom allokering av stora, men tillfälliga polisiära resurser till Malmö, utvecklas ett myndighetsöverskridande samarbete för att komma till rätta med problemen (jfr Brå 2014). Det är i detta sammanhang som kampanjtidningen *Heja Malmö. Malmös största gäng – Mot organiserad brottslighet* produceras och distribueras till kommuninvånarna. Bakom initiativet står Polisen och Malmö stad.

Den första artikeln i kampanjtidningen är undertecknad av kommunalrådet Ilmar Reepalu samt oppositionsrådet Anja Sonesson, representanter för Malmös två största partier, Socialdemokraterna respektive Moderaterna. Avsändarna gör att publikationen bör ses som en reglerad och strategiskt genomtänkt form av kommunikation med kommuninvånarna. Artikeln avslutas på följande sätt:

Det är alla vi Malmöbor som har skapat Malmö. Vi älskar vår stad. Och till de kriminella gängen säger vi unisont: Ni är inte välkomna i vårt fina Malmö!

Uttalandet fångar den allvarliga situation som Malmö uppfattas befinna sig i, känslan av att staden behöver försvaras. Publikationen fungerar också som en projektionsyta, där frågor om vad det innebär att vara Malmöbo förhandlas och formuleras: vi som "älskar vår stad" sägs tala med "unison" stämma, till de kriminella.

Syftet med denna studie är att erbjuda en förståelse av ideologin (van Dijk 2005) som genomsyrar den aktuella kampanjen. Det görs genom en undersökning av de antaganden och premisser utifrån vilken mobiliseringen av Malmöborna artikuleras. Tidigare forskning har visat att när människor erbjuds vara en del av samhällsgemenskapen sker detta på bestämda villkor: den önskvärda medborgaren måste bete sig på specifika sätt (Yuval-Davis 2011; Back et al. 2012; van Puymbroeck et al. 2014). I Sverige har gränserna för denna gemenskap beskrivits som "öppna, förhandlingsbara, men samtidigt stängda" (Dahlstedt 2010:38). Hur ser gemenskapens premisser ut i den aktuella kampanjen? Vilka antas "vi Malmöbor som har skapat Malmö", respektive de som inte anses vara "välkomna i vårt fina Malmö", vara? Den forskningsfråga som vägleder studien är: Hur ser ideologin ut som reglerar mobiliseringen av Malmöborna i det brottsförebyggande arbetet?

Jag läser kampanjen som ett exempel på statligt uppmuntrade lokala åtgärder mot organiserad brottslighet (jfr Brå 2009), en del av den myndighetsreglerade strategin *Allas vårt ansvar* (Ds 1996). Strategier i denna anda syftar till att bekämpa kriminalitet i Sverige genom att aktivera civilsamhället. Det underliggande ideologiska antagandet i brottsbekämpande mobiliseringar av detta slag är idén om en intressegemenskap mellan alla tilltänkta samarbetspartners, något som problematiserats av kriminologer:

Klassmotsättningar, strukturell rasism och andra djupa konflikter har ingen plats i det schema över samhället där "alla goda krafter samverkar" (Hörnqvist 2001:42).

Jag undersöker kampanjtidningen som en arena där intressekonflikter identifierade ovan utspelar sig. I förlängningen berörs frågor om rätten till staden och hur den etableras, på vems bekostnad och till vems fördel (Marcuse 2009). Inspirerad av studier kring Malmö, som identifierat en omläggning av stadens politiska agenda (jfr Dannestam 2009; Mukhtar-Landgren 2012), strävar undersökningen efter att utveckla den tradition där relationen mellan stadsagendor i nyliberalismens era och brottsbekämpande visioner är i fokus (Davis 1990; Smith 1996; Wacquant 2014). Min utgångspunkt är viljan att förena förståelsen av hur ideologi produceras på mikronivå – genom närläsning av en lokal kampanj – med strukturell samhällsanalys, för att på så sätt inte hamna i fällan att "necessarily oversimplify, but in the process lose explanatory power" (Lynch et al. 2013:3).

I det följande redogör jag för studiens teoretiska bakgrund. Den är uppdelad i två separata avsnitt: å ena sidan en teoretisk diskussion kring Malmöns förvandling, å andra sidan en beskrivning av drivkrafterna bakom den aktuella kampanjen, med dess fokus på mobilisering mot organiserad brottslighet och svart ekonomi. Dessa avsnitt åtföljs av en beskrivning av kampanjen. Här redogör jag för hur begreppet ideologi tillämpas.

Därefter presenteras en analys av kampanjtidningen. Jag beskriver hur den ytterst strävar efter att premiera en specifik social praktik: ”Be alltid om kvitto”. Mobiliseringen av Malmöborna fungerar genom representationen av organiserad brottslighet som en företeelse framdriven av den svarta ekonomin. Studien knyts ihop av en avslutande sammanfattning av premisserna för den konsumtionsideologi som kampanjen premierar.

Malmö stadsomvandling och nyliberal revanschism

Under 1970-talet genomgår Malmö stora ekonomiska och politiska förändringar. I varvs- och industrikrisisens kölvatten inleds det som av stadens makthavare ofta porträtteras som en framgångssaga, där Malmö beskrivs ha gått från att vara en arbetarstad till att bli en kunskaps- och entreprenörstad (Möllerström 2011). Sociala problem, segregation och kriminalitet skapar emellertid dissonans i den dominerande framställningen av stadens förvandling (Holgersen 2014:14). En central idémässig förutsättning för politiken är visserligen alstrandet av en gemenskap där alla uppges tjäna på utvecklingen. Men resurssvaga gruppers funktion i stadens visionsprogram har ofta varit att representeras som problem (Mukhtar-Landgren 2012:74). Vilka som anses vara de önskvärda invånarna har analyserats på följande sätt:

I den postindustriella, kunskapsintensiva staden finns inte plats för en gammal industriarbetaridentitet. Den attraktiva invånaren tillhör i stället den kreativa klassen, är högutbildad och höginkomsttagare (Dannestam 2009:247f).

Omvandlingen av Malmö, en stad som länge varit och alltjämt är en socialdemokratisk utpost, har förståtts i relation till en förändrad kommunal ideologi, som från att tidigare ha fokuserat på välfärdsbygge idag allt mer betonar frågor om tillväxt (Holgersen 2014:291). Förvandlingen kan också beskrivas som ett uttryck för den process städer genomgår i nyliberalismens era. Vilka som anses och inte anses vara Malmö attraktiva invånare har bland annat diskuterats utifrån begreppet ”the revanchist city” (Mukhtar-Landgren 2012:162). Det är en term som utvecklats för att beskriva gentrifieringens effekter i New York (Smith 1996). Den har emellertid kommit att bli viktig i studier som undersöker nyliberala städers säkerhetsanspråk (jfr Hubbard 2004; Aalbers 2010). Tanken är att frågor om säkerhet blir avgörande när de styrande utvecklar en entreprenöriell vision, eftersom investeringar och turismnäring är beroende av att människor känner sig trygga. Definitionen av otrygghet leder i sin tur till att staden försöker få bukt med vad som uppfattas som avvikande i förhållande till den önskvärda samhällsgemenskapen: rasifierade grupper, arbetarklassungdomar, hemlösa och tiggare blir då måltavlor för social kontroll och kriminaliserande praktiker (Coleman 2003; 2005; Samara 2010).

Utifrån beskrivningar av revanschistiska städer är vinnarna i kampen om staden de privilegierade samhällsskikten som reagerar på de grupper som uppfattas ha besudlat den genom att sprida osäkerhet. Bygget av den nyliberala staden leder på så sätt till ett differentierat medborgarskap, något som beskrivits på följande sätt:

The neoliberal Leviathan practises *laissez faire et laissez passer* at the top of the class structure, towards corporations and the upper class, at the level of the causes of inequality. But it turns out to be fiercely interventionist and authoritarian at the bottom [...] (Wacquant 2012:39).

Revanschen i nyliberal tappning är alltså en specifik styrform, som verkar tillsammans med en stark antivälfärdsideologi, kriminalisering av fattigdom, samt hårdare straff. Avgörande för ideologin är också görandet av sociala problem till kriminalpolitiska angelägenheter (MacLeod 2002:602; Belina & Helms 2003).

Morden i Malmö, organiserad brottslighet och svart ekonomi

Jag kommer – förutom i förhållande till den beskrivna teoretiska bakgrunden ovan – också att läsa kampanjen i relation till dess mer omedelbara orsaker: den produceras i ett läge då ett flertal mord på kort tid begås i Malmö. I en rapport från Brottsförebyggande rådet (Brå 2012) framgår följande:

Även om flera av morden har haft karaktären av planerade avrättningar är det, enligt poliserna, inte mycket som tyder på att det finns någon koppling mellan dem. Den hypotes som flera intervjuade poliser för fram om varför det ägt rum flera mord på kort tid i Malmö är att det skett en attitydförändring hos en del av individerna i den kriminella miljön (ibid:131).

Allvaret i situationen leder till en myndighetsövergripande satsning för att bekämpa den organiserade brottsligheten. Denna utvärderas av Brottsförebyggande rådet (Brå 2014). Här konstateras att stor osäkerhet råder och att ingen egentligen vet vad skjutningarna beror på. Samtidigt beskrivs att arbetshypotesen är att tolka skjutningarna som ett ”uttryck för maktkamper” inom Malmös svarta ekonomi, det som också förstås som ”omsättningen av svarta varor och tjänster” (ibid:25).

Sett till detta vill jag inflika två kommentarer kring begreppen organiserad brottslighet respektive svart ekonomi, som är nödvändiga för den fortsatta läsningen:

1. Organiserad brottslighet är ett svårdefinierat begrepp som kopplas samman med allt från transnationell kriminalitet, till terrorism och migration (Edwards & Gill 2002; Fekte 2003; van Duyne 2004). I sitt försök att beivra den grova kriminaliteten fokuserar svenska myndigheter med ansvar att motverka organiserad brottslighet – exempelvis Polisen och Skatteverket – på företag. Det gör att gränsen mellan det som tidigare betecknats som bekämpning av organiserad brottslighet, och kontroll av affärsverksamheter som misstänks fuska med skatten, blivit mindre tydlig (Hörnqvist 2014). Just vagheten i begreppet organiserad brottslighet föranleder att forskare pekar på dess politiska användning: det är en tacksam hotbild, eftersom de alstrar en känsla av fara (Flyghed 2007a:75f; Woodiwiss & Hobbs 2009:124).

2. Liksom organiserad brottslighet är svart ekonomi en term som kan tolkas på olika sätt. Det svarta kan förstås som en del av den organiserade brottslighetens krimi-

nella ekonomi. Min förståelse, som vuxit fram ur en dialog mellan teori och föreliggande empiri är emellertid inspirerad av begreppet informalisering, och dess koppling till situationen för papperslösa och andra marginaliserade grupper på arbetsmarknaden. Detta perspektiv fokuserar på hur informalisering genereras av politiska och ekonomiska förändringar framdrivna av etablerade aktörer (Slavnić 2012; Frank 2013:8; Likic-Brboric et al. 2013), något som bör betraktas i ljuset av ett nyliberalt systemskifte. I kölvattnet av hög arbetslöshet, en försvagad välfärdsstat och arbetsrätt, samt en allt mer avreglerad och icke kollektivavtalsorganiserad arbetsmarknad skapas grupper – inte minst av asylsökande, papperslösa och arbetskraftsinvandrare – som tvingas acceptera allt sämre villkor för att klara sin försörjning (Fekete 1997; Sager 2011; Schierup et al. 2013).

Heja Malmö – urval och överväganden

Heja Malmö. Malmös största gäng – Mot organiserad brottslighet är en kampanj som Malmö stad genomför i samarbete med Polisen under 2012. Kampanjtidningen distribueras som bilaga till kommundidningen *Vårt Malmö*, som går ut till samtliga hushåll i staden.¹ I den tolvsidiga publikationen uttalar sig politiker, företrädare för Malmö Högskola, Skatteverket och Polisen, samt Malmöprofiler och vanliga invånare. I tidningen återfinns kortare uttalanden från bland annat lokala företrädare för Miljöpartiet, Vänsterpartiet samt Sverigedemokraterna. Inledningstexten är undertecknad av det socialdemokratiska kommunalrådet, tillsammans med Moderaternas oppositionsråd.

Förutom själva tidningen, sprids budskap via sociala medier (Facebook, Twitter och en särskild blogg) samt på annonstavlor runt om i staden. Budskapet i dessa medier liknar det som kommuniceras i kampanjtidningen: till exempel återfinns samma ordalydelser på annonstavlorna som i publikationen. Sociala medier används främst för att marknadsföra de texter som redan är publicerade i tidningen, men blir också ett forum där stadens invånare kan ställa frågor och komma med egna synpunkter. Malmöbornas deltagande är dock begränsat och jag kommer inte att fördjupa mig i denna aspekt av kampanjen, då det skulle kräva en analys kring vilka användare som engagerar sig på internet och varför. Min studie fokuserar alltså enbart på kampanjtidningen, eftersom jag förstår den som ett sammanhållande uttryck för den föreställning om samhällsgemenskap som Malmö stad och Polisen vill kommunicera.

I min analys återger jag namn och titlar på vissa personer som uttalar sig i tidningen, något som inte ska tolkas som att jag uppfattar dessa som representanter för den ideologi som formuleras i kampanjen. Jag läser den snarare i sin helhet, som en reglerad och överlagd form av kommunikation med Malmöborna. Att synliggöra vilka enskilda individer som uttalar sig i kampanjtidningen är emellertid viktigt, eftersom urvalet utgör en dimension av försöket att reglera samhällsgemenskapen. Antagandet är att representation är viktigt för hur text tolkas.

---

1 För att ta del av kampanjtidningen, kontakta leandro.schclarek.mulinari@criminology.su.se.

Den ideologianalys jag genomför av kampanjmaterialet utgår från en närläsning. Mer specifikt hävdar jag att diskurser fungerar genom representationer av erfarenheter och åsikter. Ideologier, å andra sidan, är system av representation materialiserade i praktiker som organiserar grupperns åsikter genom att skapa ”unity in difference” (Hall 1985:104). För att fånga hur detta system av representation hålls ihop, ligger följande modell till grund för tolkningen av publikationens innehåll:

That is, ideologies may be represented as group self-schemata, featuring such categories as *Membership* (‘Who belongs to our group? Who may be admitted?’), *Activities* (‘What do we do?’), *Goals* (‘Why do we do this?’), *Value* (‘How should we do this?’), *Position* (‘Where are we? What are our relations to other groups?’), and *Resources* (‘What do we have and what do we not have?’) (van Dijk 2005:25, kurs. i org.).

Jag läser materialet mening för mening, utifrån de aspekter som lyfts fram ovan, och min analys struktureras efter frågeställningar kring mål; aktiviteter och värderingar; medlemskap och resurser; samt position. Frågorna i citatet ligger till grund för tolkningen av materialets ideologiska premisser. Utgångspunkten är vidare att ideologi fungerar polariserande genom att skapa och upprätthålla gränser för samhällsgemenskapen (van Dijk 2006:139). Detta innebär att analysen inte syftar till att fastslå rätt eller fel, utan snarare bör ses som ett försök att skärskåda intressekonflikter och underliggande antaganden i kampanjen.

Ett kvitto för Malmö

Mål: Mobilisering av Malmöborna

Kampanjens titel *Heja Malmö. Malmö's största gäng – Mot organiserad brottslighet* kan sägas svara på frågan: Varför gör vi detta? Målet är att förmå människor att heja på Malmö genom att gå ihop mot den organiserade brottsligheten. Den första artikeln i publikationen, författad av kommunalrådet Reepalu och oppositionsrådet Sonesson inleds på följande sätt:

Under de senaste månaderna har vi fått uppleva hur Malmö solkats av gangsteruppgörelser och regelrätta avrättningar. Alla brott som har begåtts måste så fort som möjligt klaras upp. De som är skyldiga måste dömas. Polisen sätter in alla sina resurser, men för att de ska lyckas måste vi alla bidra.

Citatet illustrerar föreställningen om en intressegemenskap, samt att ordningen i Malmö måste återställas – en ordning som utmanas av ”gangsteruppgörelser och regelrätta avrättningar”. Rättsväsendets roll betonas, samtidigt som det hävdas att ”vi alla” måste bidra. Argumentationen är i linje med brottsförebyggande mobiliseringar i stil med *Allas vårt ansvar*, ett handlingsprogram som sedan slutet av 1990-talet ligger

till grund för flertalet lokala satsningar i Sverige. Denna myndighetsreglerade strategi kan förstås som en ”statligt organiserad folkrörelse mot brott”, en styrform som inneburit att staten, ofta på kommunal nivå, ”slutat ro överallt men börjat styra desto mer” (Hörnqvist 2001:38).

Varför måste Malmöborna reagera? Gängproblematik, mord och våld är återkommande teman. I en kort artikel intervjuas en invånare som beskrivs som stadens ansikte utåt mot våld och droger. I en annan skildras ett team i Malmö som syftar till att ”kriminella gängmedlemmar ska få bättre stöd när de vill lämna sina destruktiva nätverk”. Radioprofilen Ehsan Noorzi förmedlar i en krönika en föreställning om dessa våldsamma grupper, när han beskriver dem som ”beväpnade till tänderna med automatvapen och gud vet vad, i full färd med att lösa konflikter på det enda sätt de behärskar.”

Tillsammans med återkommande beskrivningar av våld- och gängproblematiken i Malmö, som svarar på frågan om varför vi måste mobilisera oss, återfinns också exempel i kampanjtidningen där det underliggande målet kan tolkas i relation till andra kriminella fenomen: i flera av texterna lyfts frågor om uteblivna skatteintäkter. I en puff framgår att ”uppskattningsvis 20 000 kronor per Malmöbo och år försvinner i den svarta ekonomin” och i en annan att ”66 miljarder kronor försvinner varje år” i Sverige på grund av att människor ”arbetar svart och köper svarta varor och tjänster”. I en fråga-svar-intervju förklarar Helen Persson, kommunikationsstrateg på Malmö stad, följande:

– Huvudsyftet är att göra medborgarna medvetna om sambandet mellan den ekonomiska brottsligheten och den enskilde individen. Vi har redan nu många som ringer till oss och frågar vad de kan göra och vad de kan bidra med.

Men är det upp till den enskilde medborgaren att stävja svarthandel och kriminalitet?

– Nej, verkligen inte. Det är bara ett sätt att visa vad man själv kan göra.

– Men vi behöver få ner det på en nivå där individen ser vad de kan bidra med. Som till exempel att begära kvitton eller fundera på om de ska på svartklubb eller ej.

Problem förknippade med ekonomisk brottslighet beskrivs alltså här som ”huvudsyftet” med kampanjen, snarare än viljan att mobilisera mot våld och organiserad brottslighet. Strategin som uttrycks är att ”få ner det på en nivå där individen ser” hur hon kan bidra. Jag förstår denna förskjutning som ett försök att översätta ”problems of government in order to render them thinkable and thus governable” (Edwards & Gill 2002:263). Här uppstår med andra ord en diskursiv diskrepans: det som börjar som ett polisiärt problem med organiserad brottslighet omformuleras till ett behov av att mobilisera Malmöborna mot den ekonomiska brottsligheten.

Organiserad brottslighet beskrivs som en hotbild som legitimerar expansionen av kontroll i samhället (Flyghed 2007b:66). Kampanjtidningens skiftande begrepps användning kring vilken typ av brottslighet som åsyftas kan förvisso ses som ett uttryck

för en utveckling där organiserad brottslighet och ekonomisk brottslighet allt mer börjat förstås som förenade problem (Hörnqvist 2014). Men om kampanjen i huvudsak handlar om att engagera Malmöborna i kampen mot ekonomisk brottslighet, är min tolkning att dess inramning fungerar som ett mobiliserande redskap. Effekten blir att hotbilden kring organiserad brottslighet expanderas till att inkludera näringsidkare och individer som på olika sätt misstänks fuska med skatten, så väl som arbetare med oreglerade anställningsformer.

Aktiviteter och värderingar: Kampen mot det svarta

I föregående avsnitt analyserade jag målet med kampanjen. Den förstås som ett försök att, i linje med beskrivningar av *Allas vårt ansvar*, mobilisera Malmöborna i det brottsförebyggande arbetet. Strategin leder inte enbart till en förskjutning av ansvar från myndigheter till individer, den omformulerar också det problem som föregick dess tillkomst. I samma andetag fastställs de brottsförebyggande verktygen genom en definition av handlingsalternativen (Hörnqvist 2001:45). Vad är det mer specifikt stadens invånare uppmanas att göra, och hur bör detta ske?

Frågan som återkommer i publikationen är ”Hur gör du Malmö till en bättre stad?”. Tjugoen invånare beskriver sina bidrag: allt ifrån att börja dagen med ett leende, till att skriva krönikor och arbeta politiskt. Ett av dessa svar har lyfts ut till en puff på förstasidan:

Jag nämner ju Malmö så ofta jag kan i positiva ordalag som framtidsstaden. Dessvärre har den bilden solkats ner av ett antal mord och kriminella handlingar. I det långa loppet tror jag att det solkade anseendet är övergående, men frågan är hur långt det långa loppet blir.

Citatet illustrerar viljan att uppmuntra till aktiviteter som uppfattas som positiva för ”framtidsstaden”, en stad som ”solkats ner” av de händelser som föregått kampanjen. Den brottsbekämpande aktivitet som genomgående premieras i kampanjtidningen är dock att Malmöborna ska motarbeta det som beskrivs som den svarta ekonomin. Två puffar på förstasidan illustrerar lokalisering av Malmös problem till denna del av ekonomin:

Jag har tänkt en hel del på den svarta ekonomins roll för kriminaliteten i Malmö. Därför är jag noga med hur jag handlar.

Det finns en värld i världen. En parallellekonomi där pengar byts helt utanför systemet. Men som konsument kan man undvika det här.

I den inledande texten av Malmöpolitikerna etableras relationen mellan organiserad brottslighet och svart ekonomi på följande sätt:

Polisen säger att många vill hjälpa till och att det nu finns en stämning av samhörighet. Men det är också viktigt att du bidrar på andra sätt. Be alltid om kvitto. Om du avstår från att ta kvitto när du tar en öl eller åker taxi, så göder du den svarta ekonomin. Det är dessa inkomster som gängen gör upp om med dragna vapen. Om du ser en svartklubb, illegala spelmaskiner, smuggelcigaretter, personer som du misstänker arbetar svart eller varor som du misstänker är stöldgods – tipsa polisen.

Aktiviteterna som anges i citatet ovan förenas genom målet att bekämpa gängen, som gör upp med ”dragna vapen”, vilket påstås vara en effekt av den svarta ekonomin. Kampanjtidningen hålls ihop genom den sociala praktiken som syftar till att generera: att be om kvitto och att tipsa polisen handlar om att bekämpa Malmös svarta ekonomi. Det sammanhållande imperativet synliggör kampanjens värderingsgrund: vi bör hålla oss inom ramen för den vita ekonomin och vidta åtgärder mot de som verkar och konsumerar i den svarta. Metaforiken erbjuder på så sätt en ideologisk kompass med vars hjälp det är lätt att navigera: allt som beskrivs som svart ekonomi inkluderas i en gemensam hotbild.

Kriminalitet har beskrivits som en oändlig naturresurs: samhället kan utvinna lite eller mycket beroende på definitionen av problemet i fråga (Christie 2005:30). I publikationens beskrivningar av svart ekonomi framgår vilka exempel kampanjmakarna mer specifikt valt att utvinna: svartklubbar, illegala spelmaskiner, smuggelcigaretter, stöldgods, delar av taxibranschen, samt människor som arbetar svart. Andra texter expanderar representationen av vad som ingår i den svarta ekonomin ytterligare. Exempelen är konsekvent hämtade från näringar där samhällets resurssvaga grupper arbetar respektive konsumerar. Inte på en enda plats lyfts problematik kopplad till större företag:

– Det [krav på kassaregister, *min anm.*] har lett till att fler handlare flyttat ut på gator och torg och där håller den svarta handeln på att konkurrera ut den vita. En blomsterbutik inom fyra väggar riskerar att få slå igen om svart blomsterhandel bedrivs på torget utanför.

– När jag går ut och äter drar jag mig för att gå till restauranger som är extremt billiga. Och jag dricker alltid min öl på ställen där jag får ett kvitto för den.

Kostar en klippning 20 kronor när frisörföretagarna pratar om normalpris på 400 kronor så är det något som inte stämmer.

– Det kan vara folk som berättar att de varit och handlat och tänkt: ’det var konstigt så billigt det här schampot var, kan det vara stöldgods?’ till mer specifika uppgifter som att de känner en person som har ett vapen i sin lägenhet.

Det som förenar dessa fyra citat är beskrivningar av den svarta ekonomin genom formuleringar som misstänkliggör lågprisnärningar. Vad menas egentligen med ”extremt billiga” restauranger? Med ”konstigt billigt” schampo? Det där ”något” som inte stämmer hos frisören, vad är det? Är andemeningen att skottlossningarna i Malmö är kopplade till kriminella som gjort upp kring marknadsandelar i tjugokronosfrisörsektorn? Vilken är relationen mellan organiserad brottslighet och blomsterhandlaren på torget? Är schampoförsäljning och vapeninnehav en del av samma problemområde?

De frågor som lämnas obesvarade, är tillsammans med de associationskedjor som upprättas, grundläggande i det ideologiska projekt som stakas ut genom kampanjen. Det som inte behöver utredas eller underbyggas har beskrivits som avgörande i kampanjen om det sunda förnuftet, något som i sin tur har förståtts som en central arena för ideologisk strid (Hall & O’Shea 2013). I detta fall handlar det om att planera ett frö till misstanke, vilket inte artbestäms, men groor till ett överhängande hot som Malmöborna ska mobiliseras emot. På så sätt möjliggörs ideologisk koherens, ett skapande av ”unity in difference” (Hall 1985): förenandet och överbyggandet av olika problembilder bakom ett kriminalpolitiskt standar.

Ett alternativ till att misstänkliggöra mindre företag och de arbetare som tillhandahåller billiga konsumtionsvaror till Malmöborna är att tolka dem som ett resultat av informaliseringen av arbetsmarknaden. Den expanderande tjänstesektorn i Malmö kan till exempel förstås i detta ljus: att allt flera arbetare har oregrerade arbetsformer kan ses som konsekvens av en polariserad och allt mindre fackligt reglerad arbetsmarknad, där vissa grupper tvingas acceptera sämre villkor (Mulinari 2007; Sager 2011). Perspektivbytet öppnar upp för en förståelsehorisont som bryter upp den i kampanjmaterialet gällande dikotomin svart respektive vit ekonomi. Perspektivbytet möjliggör också en ökad förståelse för de överlevnadsstrategier som marginaliserade grupper har på den svenska arbetsmarknaden, till exempel av varför de startar småföretag. Dessa överlever genom att pressa priser, ofta på arbetarnas bekostnad (Schierup et al. 2013:231). Men företagen ägnar sig i huvudsak åt att tillhandahålla lagliga varor och tjänster, även om verksamheterna i varierande omfattning – liksom i ekonomin generellt – drivs på ett olagligt sätt (Likic-Brboric et al. 2013:263).

Mot bakgrund av hur lokala brottsförebyggande mobiliseringar i linje med *Allas vårt ansvar* tenderar att engagera näringsidkare (jfr Hörnqvist 2001; Brå 2009), och i ljuset av viljan att omvandla Malmö till en tillväxtfokuserad entreprenörstad (Dannestam 2009:166), ser jag frånvaron av en mer företagervänlig argumentation som anmärkningsvärd. Staden, som i vanliga fall brukar betraktas som en tillväxtfrämjare, med uppgift att skapa gynnsamma förutsättningar för just företagandet, bereder i denna publikation alltså ingen plats i samhällsgemenskapen för billiga frisörer, restauranger eller blomsterhandeln på torget. Istället utmålas dessa som en del av hotbilden kring den organiserade brottsligheten. Avsaknaden av fackliga strategier i kampanjmaterialet för att mota det som betecknas vara svart ekonomi är också ideologiskt talande.

Avgörande här är att misstänksamheten mot småföretagande, och arbetskraft, är selektiv: dyrare former av produktion och konsumtion av tjänster och varor är inte inkluderade i problembeskrivningen. Denna aspekt av hur den svarta ekonomin repre-

senteras förstärker observationen från tidigare studier kring nyliberala städers säkerhetsanspråk: det är de resursersvaga grupperna som utmålas som problemet och vars livsföring blir föremål för kontrollåtgärder (jfr Wacquant 2010).

Medlemskap och resurser: Malmöbon som konsument

Kampanjtidningen gör anspråk på att tala till alla goda krafter i Malmö. Invånare som är tänkta att representera olika delar av samhällsgemenskapen i förhållande till ålder, kön, ”ras”/etnicitet och politisk tillhörighet intervjuas, till exempel utifrån frågan ”Hur gör du Malmö till en bättre stad?”. Ett viktigt element i kampanjens ideologi är att alla kan engagera sig och bli en del i kampen mot den organiserade brottsligheten, samt ingå i försvaret av ”hemstaden”, som det uttrycks i en text. Identifikationen med Malmö som stad är en central idémässig förutsättning för ideologin kring samhällsgemenskapen, något som identifierats i studier av hur dess förvandling från arbetarstad till kunskaps- och entreprenörstad legitimerats (jfr Mukthar-Landgren 2012). Denna aspekt tydliggörs också av den första artikeln i kampanjtidningen, som rubriksatts med orden ”Vi älskar vår stad”.

Den förmodade affiniteten med staden, som likställs med att vara en laglydig medborgare, är alltså ett av de sätt på vilka samhällsgemenskapen upprätthålls. Detta är också nära knutet till de sociala praktiker som medlemmarna i gemenskapen avkrävs för att kunna ingå i den. I tidigare forskning har detta beskrivits på följande sätt:

Apart from a juridico-legal sense of belonging, citizens are often asked to ‘perform’ certain expected behaviour as a condition to become a full citizen. Exclusion from the political community then occurs when formally recognized members do not comply with the required behaviour of the ‘good citizen’ (van Puymbroeck et al. 2014:20).

Föreskriften som den önskvärda Malmöbon väntas följa är, som jag tidigare konstaterat, att hon ska agera mot den svarta ekonomin genom att begära kvitto vid inköp. Så här formuleras relationen mellan kvitto och samhällsgemenskap i en intervju med en representant för Skatteverket, respektive i en text som pryder baksidan av kampanjtidningen:

– Vi kan inte kräva mer personal i skolan eller bättre sjukpenninggrundande inkomst om vi själva väljer att betala svart. Förutom att bidra till brottslighet tycker jag att man har förverkat sin rätt till att klaga på den allmänna servicen, säger Pia Bergman.

Många Malmöbor sponsrar de kriminella nätverken utan att veta om det. De handlar misstänkt billiga cigaretter, går på svartklubb och tar kanske en svart-taxi hem. Svarttaxi är ett bra exempel. Här handlar det uppskattningsvis om en miljard i uteblivna skatteintäkter. Dessutom gör den kriminella konkurrensen livet surt för de taxichaufförer som sköter sina affärer. Ta avstånd från det kvittolösa samhället genom att begära kvitto när du åker taxi.

I det första exemplet uttrycker alltså en myndighetsrepresentant att invånare som inte följer kampanjens föreskrifter har "förverkat sin rätt till att klaga på den allmänna servicen". Som framgår av exemplen är tonen i texterna uppfordrande och disciplinerande: det påstås att människor inte är medvetna om vad de "sponsrar" när de handlar och konsumerar svarta varor. Med den nya informationen lämnas dock lite utrymme till felaktiga beslut: det gäller att "ta avstånd" från de aktiviteter som "många Malmöbor" ägnat sig åt eftersom det bidrar till brottslighet. Det sistnämnda exemplet kan läsas som en programförklaring, eftersom det på en annan sida formuleras ett nästintill identiskt budskap. Rubriksättningen där skärper tonen gentemot dem som inte begär kvitton vid inköp:

Din roll i Malmös kriminella nätverk: investerare

Många Malmöbor sponsrar de kriminella nätverken utan att veta om det. De handlar misstänkt billiga cigaretter, går på svartklubb och tar kanske en svarttaxi hem. Det kvittolösa samhället driver den organiserade brottsligheten framåt. Ta avstånd genom att begära kvitto när du handlar. Vi räknar med att återbäringen kan bli bortåt 6 miljarder kronor per år.

Förutom antagandet att "det kvittolösa samhället driver den organiserade brottsligheten framåt", illustrerar exemplet ovan vilken roll de som inte följer kampanjens föreskrifter antas ha i samhällsgemenskapen: de är investerare i "Malmös kriminella nätverk". Relationen mellan kvitto och gemenskap upprätthålls i detta fall genom en diskurs som kriminaliserar de som inte följer påbjudna sociala praktiker: dessa beskrivs som medansvariga för kriminaliteten i staden. En viktig dimension här är vidare att det är enkelt att begära kvitto – oberoende av invånarnas ekonomiska resurser. Det framgår i en fråga-svar-intervju med en Malmöbo som engagerat sig i kampen mot den svarta ekonomin:

De finns ju de som tycker att exempelvis studenter behöver billiga alternativ?

– Men man kan ju fråga sig hur billigt det är i längden att handla svarta varor och tjänster. I slutändan betalar man ett helt annat pris. Kan man genom att en så enkel sak som att se till att handla vitt förhindra den organiserade brottslighetens ekonomiska tillväxt så är det ett långsiktigt förebyggande. Folk i Malmö idag är ju oroliga. För sig själva och för Malmö som stad.

Citatet öppnar för en problematisering av betalningsförmågan hos olika kategorier av människor: det finns grupper som "behöver billiga alternativ". Detta hade kunnat tolkas som en medvetenhet kring att den sociala praktik som betonas för att uppfattas som en önskvärd invånare innehåller en implicit klassdimension, vilket slår mot grupper med begränsade ekonomiska resurser. Slutsatsen i artikeln lämnar dock lite utrymme för tolkning av vilka handlingar som är nödvändiga att utföra för att ingå i samhällsgemenskapen: att handla svarta varor och tjänster innebär att man i slutändan får ta ansvar för att invånarna i staden är oroliga, "för sig själva och för Malmö som stad".

Samhällsgemenskapen i kampanjen baseras alltså på ett antagande om att vi som ingår i ”Malmöns största gäng” besitter köpkraft. En avgörande aspekt är just situerandet av Malmöbon som konsument. Denna typ av konsumtionsideologi – alstrandet av ”the citizen as consumer” (Yuval-Davis 2011:61ff) – har tidigare förståtts som en central aspekt av en nyliberal styrform: den allt mer försvagade välfärdsstaten förskjuter sitt ansvar för befolkningen genom att premiera en marknadslogik där individer ses som kunder med skyldigheter, snarare än som medborgare med rättigheter (Harvey 2005:76). Konsekvensen av detta tilltal kan sammanfattats på följande vis:

The difficulty is that most of us are simultaneously citizens, taxpayers and workers. So discourses which try to win us over must privilege one way of positioning ourselves over others [...] However, if we can be persuaded to see ourselves simply as ‘customers’, then all the other relationships are reduced to one common denominator [...] Everything becomes a commodity, and this aspect of our activities over-rides everything (Hall & O’Shea 2013:4f).

Ideologin som genomsyrar kampanjens brottsförebyggande åtgärder utgår alltså från en nyliberal konsumtionsdiskurs, som i huvudsak positionerar Malmöbon som kund på en marknad. Förutom viljan att bidra måste hon alltså utnyttja sin konsumentmakt för att få en inträdesbiljett till den brottsförebyggande samhällsgemenskapen. Men det är inte den enda position utifrån vilken publikationen talar till läsaren. I följande avsnitt ska jag visa varför sociala relationer inte enbart reduceras till marknadsrelationer.

Position: Revanschistisk ambivalens

En aspekt av kampanjmaterialet, som avviker från mer generaliserande beskrivningar av nyliberal ideologi och städers revanschistiska ambitioner, är diskussionen om ekonomisk ojämlikhet och behovet av sociala interventioner. I en faktaruta framgår till exempel att det skiljer åtta år i medellivslängd mellan olika bostadsområden i Malmö, en annan artikel bygger på intervjuer med socialt engagerade ungdomsledare, och en tredje talar om stöd till före detta gängmedlemmar: ”Långsiktigt kan det handla om att de behöver hjälp med att hitta ny bostad, en utbildning och kanske ett arbete”.

Osynliggörande av fattigdom och dess konsekvenser har beskrivits som ett av de mest centrala dragen i nyliberalismen förhållningssätt till säkerhet och brott (Belina & Helms 2003). Ideologin verkar genom ”self responsabilisation within a climate of moral indifference to increasingly visible inequality” (Coleman 2003:21). Den sociala medvetenhet som kommer till uttryck i publikationen står i kontrast till denna form av nyliberal kriminalpolitik. En ambivalent position kännetecknar istället det föreställda vi:ets relation till andra grupper i kampanjen. Denna ambivalens kommer kanske tydligast till uttryck i den inledande texten, signerad av Malmöns toppolitiker. Här påstås bland annat:

Utanförskap är en grogrund till kriminalitet. Rekryteringen till kriminella gäng och nätverk ökar när ungdomar misslyckas i skolan och arbetslösheten växer. Vi ska därför stärka våra insatser i skolorna, och öka våra ansträngningar för att även de ungdomar som riskerar att lockas av gängerna ska få jobb och en meningsfull fritidssysselsättning.

Citatet illustrerar uppfattningen att sociala interventioner kan rädda människor som annars riskerar att gå med i gängerna: agensen finns hos det föreställda vi som har möjlighet att skapa förändring. Så som framgår konstrueras kategorierna ungdomar och arbetslösa som problemgrupper, vilket Malmös politiker måste hantera genom att intensifiera ”våra ansträngningar”. Uttalandet, och dess utgångspunkt i begreppet ”utanförskap” aktualiserar beskrivningen av Malmö som en delad stad där marginalisering, segregation och kriminalitet ofta sammanlänkats med kommunens självförståelse som välfärdsfrämjare (Mukhtar-Landgren 2005:120ff; Dannestam 2009:169). Mot bakgrund av teorier om tillväxtfokuserade entreprenöriella städer har detta beskrivits som en ”unik mix” (Dannestam 2008:368). Det anmärkningsvärda med politikernas beskrivning är emellertid att deras syn på potentiella gängmedlemmar åtföljs av följande utsaga, som också lyfts till en puff på tidningens förstasida:

Det är alla vi Malmöbor som har skapat Malmö. Vi älskar vår stad. Och till de kriminella gängerna säger vi unisont: Ni är inte välkomna i vårt fina Malmö!

Utsagens analys fångar kampanjtidningens tvetydiga och ambivalenta position mellan å ena sidan en socialpolitik grundad i välfärdsstatens styrformer, och å andra sidan en brottsbekämpande mobilisering som kan analyseras utifrån teorier om nyliberala revanschistiska stadsagendor (Smith 1996). I citatet ovan blir förvisning från samhällsgemenskapen det slutgiltiga straffet för de som förstör ”vår stad”, den ”vi har skapat” och ”älskar”. Uteslutningen sker här på basis av medlemskap i ett kriminellt gäng, men i kampanjmaterialet som helhet befast denna gränsdragning framförallt genom föreställningar om den önskvärda Malmöbon. Ideologin utgår från den position utifrån vilken medelklassen navigerar i staden, samtidigt som de som konstrueras som ovälkomna är konsumenter och arbetare i den svarta ekonomin. Denna förmedlar också en problembild av organiserad brottslighet som inkluderar småföretag som erbjuder billiga konsumtionsvaror till Malmöborna.

Nyliberal revanschistisk stadsagenda medför att grupper vars situation – utifrån en annan förståelsehorisont – kan ses som en produkt av stadsutvecklingen, förvandlas till ett kriminalpolitiskt problem:

Within both the ideology and practice of this type of revanchism, ‘crime ... has become a central marker’ (Smith, 1996, p. 213) as it legitimises a crack-down on the poor who are now treated as criminals and made responsible for social and economic problems rather than being treated as the victims of socioeconomic restructuring (Belina & Helms 2003:1846).

Jag vill hävda att de som verkar i den svarta ekonomin, så som den representeras i kampanjen, är förlorare i Malmös stadsomvandling: informaliseringen av arbetsmarknaden och framväxten av en låglönesektor i Malmö är delvis en konsekvens av stadens styrandes omläggning av politiken mot en kunskaps och entreprenörsstad. Effekten av denna utveckling har i den tidigare forskningen beskrivits på följande vis:

Dessa förändringsprocesser utmynnar i en uppdelad arbetsmarknad med å ena sidan högutbildade professionella och å andra sidan en stark efterfrågan på arbetskraft inom låginkomstsektorer [...]. Polariseringen förstärks av att det ofta är invandrare och kvinnor som arbetar inom låginkomstsektorer som till exempel serviceindustrin (Mukhtar-Landgren 2012:134).

Liknande tankegångar återfinns i kampanjtidningens intervju med Tapio Salonen, professor i socialt arbete på Malmö Högskola:

Papperslösa flyktingar, utrikesfödda och unga ses ofta inte som attraktiva på arbetsmarknaden och har svårt att få jobb. En stor grupp människor tvingas alltså hitta alternativa försörjningsvägar.

– Det är själva grundproblemet till att en svart ekonomi börjar frodas. Att det slår igenom så tydligt i Malmö beror på att staden drastiskt har gått igenom resan från att vara beroende av industriproduktion till att utbildning är det starkaste sorteringsinstrumentet, säger Tapio Salonen.

I artikeln, den enda som uttryckligen preciserar vilka grupper som verkar i den svarta ekonomin, beskrivs hur en ”växande grupp människor har svårt att klara sin försörjning”. Citatet fångar hur papperslösa flyktingar, utrikesfödda och unga framställs som förlorare i den utveckling som Malmö genomgått. Uttalandet kan alltså inte läsas som att det förespråkar en medelklassens revansch på resurssvaga grupper. Istället konstateras att ”endast genom att inkludera människor i våra vanliga system drar vi undan grunden för den svarta ekonomin”. Beskrivningarna av resurssvaga gruppers roll i Malmö, sammanfaller emellertid utifrån två aspekter med ideologin som genomsyrar kampanjen som helhet. Det handlar dels om att gemenskapen konstrueras utifrån en position där de önskvärda invånarna antas vara etablerade i samhället och varken arbetar eller konsumerar i den svarta ekonomin. Men det är också tydligt att ”grundproblemet” lokaliseras i Malmös svarta ekonomi, vilket är vad som håller ihop mobiliseringen av invånarna mot stadens organiserade brottslighet. I den nyliberala staden verkar det med andra ord inte finnas någon plats för marginaliserade grupper annat än som kriminalpolitisk projektionsyta, om än en ambivalent sådan.

Sammanfattning

Utifrån ett teoretiskt ramverk kring nyliberala städers revanschism har jag velat fördjupa den ideologiska förståelsen av de antaganden och premisser som reglerar lokal mobilisering mot organiserad brottslighet. I det följande sammanfattar jag min när läsning av kampanjtidningen.

I linje med tidigare studier kring brottsförebyggande mobilisering i Sverige (jfr Hörnqvist 2001), finns ett underliggande osynliggörande av intressekonflikter i kampanjen: antagandet är att alla som hejar på Malmö utgör ett gäng. Min läsning av publikationen visar dock att de som inte anses vara ”välkomna i vårt fina Malmö” är fler än de som bär direkt ansvar för den kriminalitet som föranlett kraftsamlingen. De som konsumerar i den svarta ekonomin, samt de som arbetar där, görs till medansvariga för den organiserade brottsligheten: ”Din roll i Malmös kriminella nätverk: investerare”.

Att grundproblemet lokaliseras till den svarta ekonomin ritar ut tydliga gränser för samhällsgemenskapen i staden. På så sätt möjliggörs en representation av de önskvärda invånarna, för vilka det är enkelt att betala ett ”normalpris på 400 kronor” för en klippning, respektive en svart parallellvärld där vi som ”älskar vår stad” inte befinner oss. Men vilken roll spelar de kommuninvånare som inte kan nå upp till konsumtionsidealen i det brottsbekämpande arbetet? Frågan lämnas obesvarad, inte minst genom ett osynliggörande: dessa invånare kommer inte till tals i publikationen. I relation till de grupper som arbetar i de utpekade affärsverksamheterna går osynliggörandet hand i hand med ett misstänkliggörande: det är ”något” som inte stämmer.

Premissen för mobiliseringen av Malmöborna är etablerandet av en associationskedja mellan den organiserade brottsligheten och den svarta ekonomin. Styrkan med metaforen svart är att den erbjuder en brygga: att konsumera i den svarta ekonomin är att ”göda” och bli ”investerare” i den allvarliga våldsbrottslighet som drabbat Malmö. Att inte begära kvitto innebär att bli medansvarig för att ha genererat ”de inkomster som gängen gör upp om med dragna vapen”. Mot bakgrund av studier som diskuterar definitionsproblematiken kring organiserad brottslighet, men också begreppets politiska användning (jfr Flyghed 2007a; van Duyne 2009), är det viktigt att belysa dess tillämpning i lokala program. Jag argumenterar för att kampanjens representation av organiserad brottslighet leder till mobilisering mot företagare och arbetare, som misstänkliggörs på basis av att de erbjuder Malmöborna billiga alternativ: livsföringen bland samhällets resurssvaga grupper blir det kriminalpolitiska problem som måste åtgärdas. Detta är samma grupper som kan sägas ha fått en svagare ställning på arbetsmarknaden i takt med Malmös omvandling mot en kunskaps- och entreprenörstad.

Det finns exempel som gör att kampanjen inte uteslutande kan läsas som ett typfall för nyliberal kriminalpolitisk revanschism: strukturella skillnader lyfts fram och beskrivs ligga till grund för brottsligheten i staden. Men i slutändan stödjer sig publikationen, liksom andra revanschistiska säkerhetsagendor (jfr Belina & Helms 2003; Coleman 2003; Wacquant 2014), på en ideologi som missgynnar specifika grupper:

de som inte har råd att göra val via plånboken, och de som arbetar i företag som påstås generera inkomster till den organiserade brottsligheten har ingen plats i samhällsgemenskapen annat än projektionsyta.

Konsumtionsideologin som genomsyrar kampanjen tar ingen hänsyn till att invånarnas köpkraft och position på arbetsmarknaden skiljer sig åt, vilket innebär att alla förstås som lika ansvariga för det brottsförebyggande arbetet. Denna förståelse av samhällsgemenskapen kan betraktas som ”universally social in appearance and deeply class oriented in effect” (Garland 1990:121). Min slutsats är att klass är en avgörande, men osynliggjord konfliktlinje, i kampanjens brottsförebyggande mobilisering, och därmed också i dess försök att formulera en samhällsgemenskap.

Vilken andra konfliktlinjer osynliggörs genom placeringen av Malmös grundproblem i den svarta ekonomin? En av publikationens texter förklarar att de grupper som verkar där är ungdomar, flyktingar papperslösa och utrikesfödda: på inget annat håll i kampanjen görs denna typ av kopplingar. Min läsning tillåter mig därför inte att fastställa huruvida det finns en dominerande förståelse av vilka grupper som arbetar i det som representeras som den svarta ekonomin. Men om den i huvudsak begripliggörs som en sfär där ungdomar och migranter arbetar, kan mobiliseringen av Malmöborna ses som ett verktyg för ”the repressive and racist governance of urban life” (Woodwiss & Hobbs 2009:124). För att dra argumentet till sin spets: i ett läge där ett flertal mord begås i staden mobiliserar kampanjen *Heja Malmö. Malmö's största gäng – Mot organiserad brottslighet* invånarna mot människor som inte lyckas, eller får ta sig in på den etablerade arbetsmarknaden.

Referenser

- Aalbers, M (2011) ”The revanchist renewal of yesterday’s city of tomorrow”, *Antipode* 43(5):1696–1724.
- Back, L. & S. Sinha (2012) ”New hierarchies of belonging”, *European journal of cultural studies* 15(2):139–154.
- Belina, B. & G. Helms (2003) ”Zero tolerance for the industrial past and other threats: Policing and urban entrepreneurialism in Britain and Germany”, *Urban studies* 40(9):1845–1867.
- Brå (2009) *Lokala åtgärder mot organiserad brottslighet: Idéskrift 18*. Brottsförebyggande rådet.
- Brå (2012) *Brottslighet och trygghet i Malmö, Stockholm och Göteborg: En kartläggning*. Brottsförebyggande rådet.
- Brå (2014) *Operationerna Alfred och Selma: Myndighetssamverkan mot organiserad brottslighet i Malmö 2012–2014*. Brottsförebyggande rådet.
- Christie, N. (2005) *Lagom mycket kriminalitet*. Stockholm: Natur och kultur.
- Coleman, R. (2003) ”Images from a neoliberal city: The state, surveillance and social control”, *Critical criminology* 12(1):21–42.
- Coleman, R. (2005) ”Surveillance in the city: Primary definition and urban spatial order”, *Crime, media, culture* 1(2):131–148.

- Dahlstedt, M. (2010) "Hårda nypor för ett mjukt samhälle? Om medialisering och rasifiering i utspelspolitikens Sverige", *Sociologisk forskning* 47(3):35–56.
- Dannestam, T. (2008) "Rethinking local politics: Towards a cultural political economy of entrepreneurial cities", *Space and polity* 12(3):353–372.
- Dannestam, T. (2009) *Stadspolitik i Malmö: Politikens meningsskapande och materialitet*. Diss. Lund: Lunds universitet.
- Davis, M. (1990) *City of quartz: Excavating the future in Los Angeles*. London: Vintage.
- Ds (1996) *Allas vårt ansvar: Ett nationellt brottsförebyggande program*. Stockholm: Justitiedepartementet.
- Edwards, A. & P. Gill (2002) "The politics of 'transnational organized crime': Discourse, reflexivity and the narration of 'threat'", *The British journal of politics & international relations* 4(2):245–270.
- Fekete, L. (1997) "Blackening the economy: the path to convergence", *Race & class* 39(1):1–17.
- Fekete, L. (2003) "Misstänksamhetens kultur", 174–200 i J. Flyghed, & M. Hörnqvist (red.) *Laglöst land*. Stockholm: Ordfront.
- Flyghed, J. (2007a) "Internationaliseringen av kriminalpolitiken", *Nordisk tidskrift för kriminalvetenskap* 94(1):74–88.
- Flyghed, J. (2007b) "Kriminalitetskontroll: baserad på tro eller vetande?", *Svensk juristtidning* 92:59–68.
- Frank, D. (2013) "Organisationer, ojämlikhet, migration: Förändringar av den etniska arbetsdelningen i svensk byggnadssektor", *Sociologisk forskning* 50(1):7–30.
- Garland, D. (1990) *Punishment and modern society: A study in social theory*. Chicago: University of Chicago Press.
- Hall, S. & A. O'Shea (2013) "Common-sense neoliberalism", *Soundings: a journal of politics and culture* 55(1):8–24.
- Hall, S. (1985) "Signification, representation, ideology: Althusser and the post-structuralist debates", *Critical studies in media communication* 2(2):91–114.
- Holgersen, S. (2014) *The rise (and fall?) of post-industrial Malmö: Investigations of city-crisis dialectics*. Diss. Lund: Lunds universitet.
- Hubbard, P. (2004) "Revenge and Injustice in the neoliberal city: Uncovering masculinist agendas", *Antipode* 36(4):665–686.
- Hörnqvist, M. (2001) *Allas vårt ansvar – i praktiken: En statligt organiserad folkrörelse mot brott*. Stockholm: Stockholms universitet.
- Hörnqvist, M. (2014) "Regulating business or policing crime? Tracing the policy convergence between taxation and crime control at the local level", *Regulation & governance*. DOI: 10.1111/rego.12071.
- Likic-Brboric, B., Z. Slavnic' & C. Woolfson (2013) "Informalisering: migration och arbete i ett utvidgat Europa", 261–280 i M. Dahlstedt, & A. Neergaard (red.). *Migrationens och etnicitetens epok: Kritiska perspektiv i etnicitets- och migrationsstudier*. Stockholm: Liber.
- Lynch, M. et al. (2013) "Policing the progressive city: The racialized geography of drug law enforcement", *Theoretical criminology* 17(3):335–357.

- MacLeod, G. (2002) ”From urban entrepreneurialism to a ‘revanchist city’? On the spatial injustices of Glasgow’s renaissance”, *Antipode* 34(3):602–624.
- Marcuse, P. (2009) ”From critical urban theory to the right to the city”, *City* 13(2–3):185–197.
- Mukhtar-Landgren, D. (2005) ”Den delade staden: Välfärd för alla i kunskapsstaden Malmö”, 120–132 i C. Abrahamsson (red.) *Staden*. Stockholm: Tidskriftsföreningen Fronesis.
- Mukhtar-Landgren, D. (2012) *Planering för framsteg och gemenskap: om den kommunala utvecklingsplaneringens idémässiga förutsättningar*. Diss. Lund: Lunds universitet.
- Mulinari, P. (2007) *Maktens fantasier & servicearbetets praktik: Arbetsvillkor inom hotell- och restaurangbranschen i Malmö*. Diss. Linköping: Linköpings universitet.
- Möllerström, V. (2011) *Malmö’s omvandling: Från arbetarstad till kunskapsstad: en diskursanalytisk studie av Malmö’s förnyelse*. Diss. Lund: Lunds universitet.
- Sager, M. (2011) ”’Gömdhet’ på arbetsmarknaden”, 151–170 i P. Mulinari, & R. Selberg (red.) *Arbete*. Malmö: Gleerups.
- Samara, T. (2010) ”Order and security in the city: producing race and policing neoliberal spaces in South Africa”, *Ethnic and racial studies* 33(4):637–655.
- Schierup, C.-U., K. Krifors & Z. Slavnić (2013) ”Social exkludering: migration och social utsatthet”, 230–260 i M. Dahlstedt & A. Neergaard (red.) *Migrationens och etnicitetens epok: Kritiska perspektiv i etnicitets- och migrationsstudier*. Stockholm: Liber.
- Smith, N. (1996) *The new urban frontier: Gentrification and the revanchist city*. London: Routledge.
- Wacquant, L. (2010) ”Crafting the neoliberal state: Workfare, prisonfare, and social insecurity”, *Sociological forum* 25(2):197–220.
- Wacquant, L. (2012) ”The punitive regulation of poverty in the neoliberal age”, *Criminal justice matters* 89(1):38–40.
- Wacquant, L. (2014) ”Marginality, ethnicity, and penalty in the neoliberal city: An analytic cartography”, *Ethnic & racial studies review* 37(10):1687–1711.
- van Dijk, T. van (2005) ”Opinions and ideologies in the press”, 21–63 i A. Bell, & P. Garrett (red.) *Approaches to media discourse*. Oxford: Blackwell.
- van Dijk, T. (2006) ”Ideology and discourse analysis”, *Journal of political ideologies* 11(2): 115–140.
- van Duyne, P. (red.) (2004) *Threats and phantoms of organized crime, corruption and terrorism: Critical European perspectives*. Nijmegen: Wolf Legal Publishers (WLP).
- van Puymbroeck, N., P. Blondeel & R. Vandevoordt (2014) ”Does Antwerp belong to everyone? Unveiling the conditional limits to inclusive urban citizenship”, *Social inclusion* 2(3):18–28.
- Woodiwiss, M. & D. Hobbs (2009) ”Organized evil and the atlantic alliance: Moral panics and the rhetoric of organized crime policing in America and Britain”, *British journal of criminology* 49(1):106–128.
- Yuval-Davis, N. (2011) *The politics of belonging: Intersectional contestations*. Los Angeles: Sage.

Kontaktuppgifter till författare

E-post: leandro.schclarek.mulinari@criminology.su.se

Författarpresentation

Leandro Schclarek Mulinari är doktorand i kriminologi vid Stockholms universitet. Hans avhandlingsarbete fokuserar på Malmö, med särskild betoning på relationen mellan förståelsen av kriminaliteten i staden och frågor om rasism.